

Hallo overheid,

Wij zijn de stem van 153 podia. Wij richten ons met dit pamflet tot u, want hoewel we ondernemend van aard zijn, bepalen gemeenten, provincies en het Rijk in grote mate onze werkelijkheid. We vinden dat de overheden daarbij niet voldoende samenwerken. Hoewel de beleidsdoelen vaak dezelfde kant op wijzen, zijn de stappen die we in de praktijk kunnen maken te klein. Daar moeten we de touwtjes vaak aan elkaar zien te knopen. Ondertussen is aan regels en codes geen gebrek. We menen oprecht dat het anders kan en moet.

Uw beleid materialiseert zich in onze zalen en op onze podia: daar ontmoet de maker het publiek; daar is de inzet van alle spelers uiteindelijk op gericht. Een maker zonder podium is als een vis zonder water.

Elke voorstelling is een nieuwe belofte. Dat die vaak bewaarheid wordt, blijkt uit het feit dat de bezoekers in grote aantallen terugkomen. De magie is helemaal terug. Tegelijk is onze situatie best ingewikkeld. Daar lezen we niet zoveel over, vermoedelijk omdat we als vanzelfsprekend en solide worden gezien. Toch zijn we lang niet zo robuust als we eruitzien. Onze exploitatie hangt regelmatig aan een zijden draadje.

De podiumkunsten hebben de onverdeelde aandacht van de overheid nodig om toekomstbestendig te worden. We willen dat iets fundamenteels verandert in de keten. Als podia zijn we geen klein onderdeel en pakken we onze rol en verantwoordelijkheid, maar iedereen hoort mee te doen, ook makers en andere presenterende partners. Dan pas gaat het echt werken. De overheid is als spelverdeler en financier al helemaal onmisbaar. Daarom zeggen wij nu: 'Hallo overheid, heeft u even voor ons?'

V
S
C
D

van en
voor
podia

Wij zijn de regio, wij kennen de mensen

Wij zijn de organisaties achter schouwburgen, concertgebouwen, theaters en andere podia. Soms maken we onderdeel uit van multifunctionele organisaties of zijn we zelfs gefuseerd met makers. We variëren van klein tot supergroot. Onze gebouwen zijn soms al heel oud en soms gloednieuw, maar onze harten zijn overal even jong. We werken ook veel buiten de deuren: we organiseren festivals en maken producties op locatie. De lijst met partners in cultuur, bedrijfsleven en het maatschappelijk domein is oneindig lang. In grote steden zijn we vaak gespecialiseerd naar rol en/of discipline. De meesten van ons brengen vrijwel alles voor iedereen. Onze bezoekers komen uit de brede regio, ver over de grenzen van onze gemeenten.

Wij zijn werkelijk overal. Winschoten, Sneek, Heerhugowaard, Meppel, Almere, Harderwijk, Kampen, Enschede, Zutphen, Utrecht, Naaldwijk, Veghel, Venlo, Goes, Maastricht en ga zo maar door. Wij staan midden in de samenleving. Voor ons is elk stukje Nederland even relevant. En hoewel we allemaal onze eigen sores hebben, en we sterk onderling kunnen verschillen, voelen we ons nadrukkelijk deel van het landelijk netwerk. De regio is Nederland en andersom. We willen dat we ook door de overheid gezien en behandeld worden als een deel van een nationale keten, en niet als losstaande voorzieningen waar alleen de wethouder verantwoordelijk voor is. Dan kan de keten aan effectiviteit en efficiency winnen en groeit de impact.

Wij zijn opgericht voor en vaak ook door het publiek. We voelen ons tegelijk verwant met onder meer dansers, acteurs, cabaretiers, musici, theatermakers, componisten, orkesten en ensembles. We werken met vrije producenten en met gesubsidieerde makers. Die makers komen overal vandaan: uit de regio, uit het land en uit het buitenland. We zijn geen doorgeefluik, we maken heel bewust keuzes. Zo ontwikkelen we programmalijnen die inspelen op de behoeften en die de mensen op de been brengen. Met ons werk slaan we de brug tussen de maatschappelijke opgaven in onze omgeving, de wensen van ons publiek en de artistieke ambities van de makers. Wat we doen is altijd een balanceer-act, want artistiek en zakelijk succes lopen niet altijd parallel; we willen vernieuwen en blijven investeren in jong en nog kwetsbaar talent.

We vervullen meerdere functies

Volgens ons zijn theaters, schouwburgen en concertzalen voorzieningen waar burgers op moeten kunnen rekenen. Wij geloven dat het hebben van toegang tot theateraanbod een recht is in een democratie. Onze voorstellingen en festivals fungeren als ontmoetingsplaatsen. We dragen bij aan het gevoel van verbondenheid met een aanbod dat inspeelt op de lokale en regionale identiteit.

Hoewel onze gebouwen vaak beeldbepalend zijn, ligt onze ware kracht in onze verbinding met het publiek en in ons grote lokale, regionale en landelijke netwerk. Onze organisaties zijn gevoelige machines die continu in overleg staan met derden; we maken dagelijks lastige keuzes en wegen bedrijfsrisico's af. We willen er voor iedereen zijn. Tegelijkertijd schrijven we bij voorkeur zwarte cijfers. Het handhaven van een evenwicht tussen inhoud en commercie is een voortdurende uitdaging. We willen vernieuwen, en nieuwe groepen aanspreken en onze vaste bezoeker behouden.

Ons werk is gelaagd. Wij voeren meerdere samenhangende en elkaar versterkende functies uit. De volgende vijf functies zijn allemaal nodig om een volwaardige rol te kunnen spelen:

- 1 - het programmeren van professioneel en veelzijdig artistiek aanbod,**
- 2 - het (laten) ontwikkelen van specifiek aanbod,**
- 3 - het stimuleren van ontmoeting en debat (maatschappelijk programma),**
- 4 - het bevorderen van cultuureducatie en talentontwikkeling,**
- 5 - een platform zijn voor de amateurkunst.**

We vinden het belangrijk dat de overheid de gelaagdheid en complexiteit van onze bedrijfsvoering begrijpt en erkent.

Uit liefde voor het publiek

Onze ambitie is om een bijdrage te leveren aan de gemeenschap door middel van theater, dans en muziek. We geloven dat elke inwoner recht heeft op de schoonheid, het vermaak en de troost die deze kunstvormen bieden. Als directeur van een theater of een concertzaal fungeer je als curator met een visie op zowel de stad als de podiumkunsten. Het is een belangrijke en urgente opdracht om meer doelgroepen met diverse kenmerken en voorkeuren aan te spreken.

We streven ernaar om voor iedereen herkenbaar te zijn, om te prikkelen en grenzen te verleggen, onze bestaande achterban daarin mee te nemen en nieuwe inwoners te bereiken. Dat vraagt maatwerk en geraffineerde strategieën. Ons doel is om zoveel mogelijk verschillende mensen te bereiken. We willen diversiteit en inclusie in al ons doen en laten verankeren.

We fungeren ook als curatoren van ontmoetingen. Met ons werk streven we ernaar om het leven van onze bezoekers te verrijken. We bieden zowel vermaak als ontregeling. In een wereld die steeds meer gepolariseerd raakt, willen we samenhang creëren. Ons aanbod draagt meetbaar bij aan het woon- en vestigingsklimaat en heeft betekenis voor de stad en voor de hele regio. Als podia zetten we ons in voor het welzijn en de welvaart van de bevolking.

We nodigen verschillende makers uit om waarde te creëren voor de inwoners van onze gemeenten. Om dit te bereiken, werken we niet alleen samen met bekende nationale gezelschappen. We besteden ook veel aandacht aan lokale makers en amateurs. We bieden een creatieve ruimte voor lokale en amateurgezelschappen en fungeren als ontmoetingsplaats waar verschillende groepen elkaar kunnen inspireren. We begrijpen dat het publiek niet altijd wordt gedreven door de inhoud of artistieke kwaliteit en dat plezier en uitgaan op zichzelf ook uiterst belangrijk zijn.

De urgentie om te blijven veranderen

De tijd waarin we leven kent reusachtige maatschappelijke opgaven: klimaatverandering, oorlog, sociale en economische ongelijkheid, migratie, racisme, vergrijzing en politieke polarisatie. De spanningen die hieruit volgen zijn overal voelbaar, ook in onze gemeenten, bij ons publiek en op onze podia. Ze zijn tegelijk een bron van inspiratie voor ons als podia en voor de makers, want ze raken ook aan onze reden van bestaan. We worden erdoor gemotiveerd om die actuele zorgen en vraagstukken een plek te geven in ons programma.

Theaters, schouwburgen en concertzalen zijn altijd plekken geweest waar werk wordt gebracht dat mensen kan raken, ontroeren en aanzetten tot reflectie. Theaters kunnen thematiseren en rust en verbroedering brengen. We zijn ervan overtuigd dat we in de tijd waarin we nu leven, met alle grote maatschappelijke opgaven, meer nodig zijn dan ooit. Het vraagt van ons dat we nog dichter op ons publiek kruipen.

Er is reden om de veranderingen en vernieuwingen die al op veel plekken in het land zijn gestart te intensiveren. We zijn gemotiveerd om onze voorzieningen nog toegankelijker te maken en bruggen te bouwen naar *communities* die zich nog niet thuis voelen bij ons. We leren werken vanuit hun vraag en niet vanuit ons aanbod. Zo geven we mede vorm aan sociale verandering, inclusiviteit bevorderen en nieuwe generaties kunstenaars ruimte bieden. De ingezette ontwikkelingen die nu al tot meer impact leiden, bewegen zich langs de volgende zes vernieuwingslijnen:

- We betrekken verschillende publieksgroepen intensiever bij ons programma en programmeren voorstellingen die (cultureel) diverse perspectieven weerspiegelen.
- We creëren cultuur-educatieve programma's die jong en oud enthousiast maken voor theater, muziek en ander aanbod. We zijn ook een plek voor talentontwikkeling en amateurs.

- Onze gebouwen hebben steeds meer de sfeer van een artistieke werkplaats waarin overdag activiteiten plaatsvinden en sluiten nauw aan bij de (verblijfs)wensen van mensen.
- We werken nauw samen met makers aan plannen en producties en bieden hun meerjarig de ruimte om te groeien en samen publiek op te bouwen, en we geven ook het vertrouwen en de ruimte voor experiment. Falen mag.
- Andere partijen die onze visie delen, worden mede-eigenaar van delen van ons programma en zijn soms ook verantwoordelijk voor het proces van productie tot en met publiekswerving.
- We werken efficiënter en verminderen onze ecologische voetafdruk door duurzame materialen te gebruiken, energiezuinige technologieën te omarmen en voorstellingen langer vast te houden (*Theatre Green Book*).

Wat onze slagkracht smoort

De staatssecretaris spreekt geloof uit in de sector. Ook onze wethouders en gedeputeerden hebben vaak het hart en de tong op de goede plek. Dat zorgt voor warme gevoelens en die hebben we ook nodig, want iedereen heeft waardering nodig om te kunnen groeien. En het helpt ook in het publieke debat over de waarde van cultuur. De eerste schetsen van de Raad voor Cultuur over bestelvernieuwing maken ons nieuwsgierig, want onze motivatie om verder te veranderen is krachtig. Volgens ons zit er samenhang tussen onze ontwikkelrichting en die van de makers. Ook als overheid hanteert u tot nu toe doelstellingen die, zij het in grote lijnen, met onze agenda corresponderen.

Onze ontwikkeling wordt sterk geremd doordat de aandacht voor vernieuwing, samenwerking en experiment zwaar concurreert met die voor onze dagelijkse bedrijfsvoering. Want vrijwel elk van ons worstelt met forse exploitatievraagstukken. Covid-19 is overwonnen, met de nodige hulp. De fundamentele kwesties zijn echter niet kleiner geworden. Door stijgende lasten en een achterblijvende indexering (in totaal 215 miljoen in de periode 2010-2019) is de exploitatie van velen van ons door de jaren verder uitgehold. Het overeind houden van de gebouwen lijkt soms een doel op zich geworden, waardoor we interen op het programma. Een deel van ons is te sterk afhankelijk van vrijwilligers geworden en het werven van personeel is nu, door krapte op de arbeidsmarkt, vaak problematisch. Ook *fair pay*, waarvan het belang door ons volledig wordt onderschreven, zowel voor vast als flexibel personeel, geeft door de achterblijvende indexering een enorme druk.

Steeds vaker moeten we kiezen, en ook nee zeggen. Want er kloppen het hele jaar door ongelooflijk veel makers op onze deuren. Dat zijn zowel bestaande producenten als beginnende makers en zowel vrije producenten als gesubsidieerde gezelschappen. Iedereen wil onze volle aandacht en een plek op ons podium. Wie we geen plek geven, voelt zich miskend. Tegelijk horen we regelmatig dat we meer lef kunnen tonen en scherpere keuzes moeten maken. Het mag duidelijk zijn dat het streven naar langere en intensievere samenwerkingen met de ene partij ten koste gaat van anderen. Die pijn gaat de sector in toenemende mate voelen.

 Berekeningen die recent zijn uitgevoerd in opdracht van de VSCD wijzen uit dat de VSCD-podia in de periode 2010-2019 door uitblijvende indexering samen 215 miljoen euro zijn misgelopen.

Alle gewenste bewegingen zijn al herkenbaar in het veld. We hebben bepaald niet stilgezeten. Er zijn veel positieve voorbeelden, maar per saldo ontbreekt het ons vaak aan voldoende schaal om de grote obstakels van deze tijd te overwinnen. De individuele podia zijn niet groot genoeg om de uitdagingen te lijf te gaan. En ook samenwerking kost tijd en geld. Dit alles beperkt het vermogen om de uitdagingen op nationaal niveau aan te pakken en effectieve oplossingen te bieden. Daarvoor is veel meer nodig.

In de praktijk ondersteunt u op verschillende manieren de veranderwensen. Dat doet u vrijwel altijd gefragmenteerd en doorgaans tamelijk kleinschalig. De samenhang tussen landelijke en lokale subsidies voor de infrastructuur is beperkt, waardoor het moeilijk is om een geïntegreerde aanpak te realiseren. Uw bijdragen zijn versnipperd over talloze regelingen. Ze gaan gepaard met verschillende definities en soms tegenstrijdige normen en criteria, en wanneer we verschillende regelingen combineren verdwijnen we in een woud aan administratieve verplichtingen. Het voelt soms alsof we gesmoord worden in kleinschalige goede bedoelingen van de overheid en fondsen, waardoor de echte ruimte om vernieuwend en ondernemend te opereren wordt weggezogen. Dit is niet ondankbaar bedoeld; het is een feitelijke beschrijving. De uren die opgaan aan papier, plannen en verantwoordingen kunnen beter worden besteed.

Onze basissubsidie komt vrijwel altijd van de gemeenten. Vaak betalen we een groot deel terug voor de huur van onze panden. Velen van ons houden weinig tot geen geld over voor programmering en verdienen dat zelf bij elkaar, onder andere via congressen en evenementen. Hoewel dat bewerkelijk is en de eisen en verantwoording op onze bedrijfsvoering drukken, sprokkelen we vaak ook kleinere subsidies binnen bij andere publieke en private bronnen. Maar de grote beweging kunnen we hier zeker niet mee maken.

Wij merken op dit moment dat bij onze gemeenten de zenuwen toenemen. Hoeveel geld blijft er op termijn over voor de taken die de gemeente uitvoert? In sommige plaatsen zal het voortbestaan van onze organisaties in gevaar komen. Dit is de bijl aan de wortel van het bestel. Hebben we wel voldoende door hoe verstrekkend de consequenties daarvan zijn?

Geef ons houvast, vrijheid en middelen

Ons doel is om breed gewaardeerde, relevante, goed functionerende podia met een duurzame bedrijfsvoering te zijn die openstaan voor iedereen. We creëren waarde voor inwoners door artistiek werk op een voor hen aantrekkelijke manier te presenteren. We willen dat het publiek zich bij ons warmt aan het vuur van de makers, want die ervaring verrijkt het leven. We willen de hele samenleving in ons huis terugzien. Hoe beter de podia functioneren, hoe beter dat is voor kunstenaars, publiek en de samenleving.

Om dat te bereiken hebben wij ten eerste een overheid uit één stuk nodig. De historische afspraak dat de presentatie van podiumkunsten een gemeentelijke verantwoordelijkheid is en de productie van het Rijk maakt dat het stelsel langzaam uit elkaar wappert. U kunt podia en makers niet langer apart aansturen en dan maar zien wat ervan komt. Het is een vertraagd ongeluk in wording. We hebben overheden nodig die samen de verantwoordelijkheid nemen om de wezenlijke tekorten in ons bestel op te lossen.

De afgelopen jaren is veel energie besteed aan gesprekken over de cultuurregio's, terwijl er nog weinig is veranderd. Dat maakt ons ook enigszins sceptisch over de volgende ronde. Wij zeggen tegen u: verhelder uw posities en rollen, maak afspraken die ons houvast geven, bundel financiële middelen en creëer ruimte en lucht om werkelijke stappen te zetten in de keten.

Wat wij van u nodig hebben is het volgende

1. Zorg voor wettelijke verankering van het samenspel in het stelsel

Om de podiumkunsten te bestendigen en doorontwikkeling te bevorderen is een stevige basis onontbeerlijk. Het bouwwerk van de podiumkunsten is grotendeels gebaseerd op historische afspraken tussen overheid en gemeenten. Alleen de verantwoordelijkheid van het Rijk is vastgelegd in de Wet op het specifiek cultuurbeleid, die het gesubsidieerde aanbod beschermt. Echter, er ontbreekt een goede definitie van podia, waardoor we geen referentie hebben voor functies en financiering van schouwburgen, theaters en concertzalen. Ook zijn financieringsnormen nodig die de sector houvast geven.

Wij geloven dat het verankeren van de eerdergenoemde vijf functies een grote bijdrage levert aan de toekomstbestendigheid van de podiumkunsten. Tegelijk dient de wet ook de rolverdeling tussen gemeenten, provincies en Rijk te herzien en expliciet vast te leggen. Het voorzien in professioneel podiumkunstaanbod hoort een verplichting te zijn, ook in gemeenten zonder podium. Zo kunnen deze gemeenten ook bijdragen aan podia bij de burens waarvan hun inwoners gebruikmaken. Afspraken over het op peil houden van de financiering (consequente trendvolging) horen ook in de wet.

Ook het delen van publieksdata tussen alle partijen die gebruik maken van overheidsmiddelen dient in de wet te worden vastgelegd. Dan kan dat proces eindelijk in een versnelling komen en is vrijwilligheid niet langer een optie.

Een gezamenlijke ontwikkelagenda voor de podiumkunsten zou in een convenant tussen VNG, IPO, OCW en de sector verankerd kunnen worden. Dit in aanloop naar de wet.

2. Realiseer gratis theaterbezoek voor kinderen en jongeren in heel Nederland

Het is erg belangrijk om theaterbezoek voor alle kinderen en jongeren van 0-18 jaar even gemakkelijk te maken. Dit heeft een directe relatie met het streven naar brede welvaart en met ons streven naar een sector die werkelijk inclusief en divers is.

Daarnaast hoort dit structureel en door het hele land op dezelfde manier te worden aangepakt. Ieder doet dat nu voor zich, waardoor een lappendeken aan regelingen is ontstaan. En ondertussen zijn toegangsprijzen die op u en ons wellicht geen indruk maken voor veel inwoners toch werkelijk een niet te beslechten drempel.

3. Stel voor makers samenwerking met podia als voorwaarde voor subsidie van de overheid en fondsen

Zoals eerder aangegeven zien wij de meerwaarde wanneer voorstellingen samen met ons, of in opdracht van ons, worden gemaakt. Het aantal voorbeelden van samenwerkingen, vaak ook regionaal, is indrukwekkend. We merken wat het doet met ons publiek en met de bestuurders van onze gemeenten wanneer makers zich aan een podium verbinden en zo herkenbaar worden voor het publiek. Podia weten als geen ander wat er lokaal leeft. Daardoor kunnen we makers als (co)producent helpen bij het opbouwen van publiek. Makers maken ons beter en andersom.

Wij willen daarom nog intensiever samenwerken met makers. Het systeem is daar op dit moment nog niet optimaal op ingericht. We zouden graag een clustering zien van gezelschappen rond onze podia. Veel podia zouden makers voor langere tijd een plek willen bieden. Makers worstelen met de vraag hoe ze een band kunnen opbouwen met al die verschillende speelplekken. De omloop-snelheid van producties, de permanente onrust om de aantallen speelbeurten en bezoekersaantallen te behalen, maken dat niet gemakkelijk. De productie-eisen aan makers zouden daarom substantieel omlaag mogen. Dan wordt het voor ons ook beter behapbaar en mag er ook eens iets mislukken. Niet elke voorstelling kan overal succesvol zijn.

De samenwerking tussen standplaatstheaters (en theaters met een vergelijkbare brede rol) en BIS-toneelgezelschappen is in de afgelopen jaren veel intensiever geworden. Die lijn willen we met kracht doorzetten. Hetzelfde geldt voor het door het Fonds Podium-

kunsten gesubsidieerde aanbod op de vlakkevloerpodia. Beleidsplannen van theaters en makers dienen te worden afgestemd, en meerjarige afspraken horen de norm te worden. Op deze manier komt het profileren van standplaatstheaters als een herkenbaar merk ook dichterbij. Ook voor makers en gezelschappen die op het Fonds Podiumkunsten zijn aangewezen, zou als voorwaarde gaan gelden dat ze meerjarig samenwerken met vaste schouwburgen, theaters en concertzalen en hun plannen met ons afstemmen.

4. Financier meerjarige gezamenlijke regionale en landelijke impactprogramma's

De vernieuwing gaat niet top-down tot stand komen, maar alleen van onderop, vanuit de individuele spelers, komen we ook niet tot het schaalniveau dat nodig is. In het recente rapport 'Elke regio telt' van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving en de Raad voor het Openbaar Bestuur wordt het antwoord gegeven op de vraag wat ervoor nodig is om de brede welvaart in alle regio's van Nederland te bevorderen. Gepleit wordt voor een herijking van de reguliere beleids- en investeringslogica, voor investeringen in langjarige programma's voor regionale ontwikkeling en voor een vitale relatie tussen regio's en rijksoverheid. De podiumkunsten horen bij 'brede welvaart' en de adviezen sluiten naadloos aan bij ons pleidooi. Voor de regionale spreiding van podiumkunsten zijn onze podia het belangrijkste instrument.

Wij willen coalities vormen rondom impactprogramma's over onder meer:

- **Duurzaamheid**
- **Diversiteit & Inclusie**
- **Talentontwikkeling en vlakkevloerprogrammering**
- **Publieksopbouw en publieksstrategie**
- **Overstijgend regionaal programmeren**
- **Regionale (co)productie**

Wat ons betreft wordt meerjarig projectmatig samengewerkt met als doel de impact te vergroten. Naast regionale coalities kan het ook gaan om samenwerkingen binnen bijvoorbeeld de concertzalen en vlakkevloeren, die landelijk samenwerkende speelformen vormen. Makers en andere samenwerkingspartners maken ook deel uit van deze coalities. Het is actie en praktijkonderzoek ineen. Sommige coalities kunnen mogelijk aansluiten bij de Regio Deals en/of Leefbaarheidsprogramma's van de provincies. Financiële ondersteuning is nodig om deze coalities mogelijk te maken.

In het rapport van januari 2022 benoemde de Corona Denktank goede voorbeelden van samenwerking op het gebied van publieksopbouw en publieksstrategie. Zo werd gesproken over het ontwikkelen van regionale profielen waarin de programmering wordt afgestemd en gezamenlijk aanbod wordt gepromoot.

Om deze reden zijn de VPT, de NAPK en de VSCD al bezig met het vertalen van het Britse *Theatre Green Book*, waarin waardevolle aanwijzingen en richtlijnen zijn opgenomen. Hierna zijn gezamenlijke inspanningen nodig om de plannen te implementeren.

5. Stem regelingen van overheden en fondsen vergaand af en verlaag de bureaucratistische druk

Het is essentieel dat subsidieregelingen eenvoudig en uniform worden. Dat geldt zowel voor de overheid als voor publieke en private fondsen. Elke organisatie schrijft jaarlijks tientallen plannen, verantwoordingen en aanvragen. De accountants verdienen goed aan ons vanwege vaak verplichte verklaringen. Het runnen van een cultuurinstelling is nu een herhaaloefening in bureaucratistische vaardigheden. Overheid en sector houden elkaar bezig. Onze aandacht, tijd en geld kunnen beter worden benut. Een overheid die vertrouwen geeft, minder regels en verantwoording eist, en afgestemde criteria hanteert, zal de slagvaardigheid van de podiumkunstensector aanzienlijk zien toenemen. En dat betaalt zich terug.

6. Definieer een collectieve onderzoeksagenda die zowel beleid als praktijk verder helpt

In deze tijd van veranderingen en onzekerheden geloven wij dat het essentieel is om een gezamenlijk gefinancierde wetenschappelijke onderzoeksagenda op te stellen. We vragen u (VNG, IPO, OCW) om dat samen met ons en producenten en met de universiteiten te doen. De agenda richt zich specifiek op het thema ‘theater van de toekomst’, sluit aan bij de ingezette veranderingen en concentreert zich rondom een toegewijde hoogleraar. Het doel van deze leerstoel is niet om zich te richten op technische aspecten of institutionele structuren. We willen het gesprek over de toekomst van de podiumkunsten en de rol in de democratie verduurzamen. We willen grenzen blijven verleggen, innovatieve benaderingen verkennen en de praktijk onderzoeken. Daarnaast willen we onze impact beter zichtbaar maken en ons verhaal beter vertellen. Het programma slaat de brug tussen de wetenschap, de sector en de bestuurders en de politiek.

Samenvatting

Wij zijn de stem van 153 podia. Wij kennen de inwoners van dit land en wij wonen bij hen om de hoek. We streven samen met de makers naar een aanbod dat betekenis heeft voor elke burger, ongeacht achtergrond, overtuiging of woonplaats.

Vijf functies podia

Wij stellen vast dat een volwaardig podium dat deel kan zijn van het bestel de volgende vijf functies vervult:

- 1 - het programmeren van professioneel en veelzijdig artistiek aanbod,
- 2 - het (laten) ontwikkelen van specifiek aanbod,
- 3 - het stimuleren van ontmoeting en debat (maatschappelijk programma),
- 4 - het bevorderen van cultuureducatie en talentontwikkeling,
- 5 - een platform zijn voor de amateurkunst.

Vernieuwingslijnen

In dit pamflet laten we zien dat het bestel onder grote druk staat. Er staat veel op het spel. De vernieuwingen die we in gang hebben gezet en nu al tot meer impact leiden, bewegen zich langs de volgende lijnen:

- We betrekken verschillende publieksgroepen intensiever bij ons programma en programmeren voorstellingen die (cultureel) diverse perspectieven weerspiegelen.
- We creëren cultuur-educatieve programma's die jong en oud enthousiast maken voor theater, muziek en ander aanbod. We zijn ook een plek voor talentontwikkeling en amateurs.
- Onze gebouwen hebben steeds meer de sfeer van een artistieke werkplaats waarin overdag activiteiten plaatsvinden en sluiten nauw aan bij de (verblijfs)wensen van mensen.

- We werken nauw samen met makers aan plannen en producties en bieden hun meerjarig de ruimte om te groeien en samen publiek op te bouwen, en we geven ook het vertrouwen en de ruimte voor experiment. Falen mag.
- Andere partijen die onze visie delen, worden medeigenaar van delen van ons programma en zijn soms ook verantwoordelijk voor het proces van productie tot en met publiekswerving.
- We werken efficiënter en verminderen onze ecologische voetafdruk door duurzame materialen te gebruiken, energiezuinige technologieën te omarmen en voorstellingen langer vast te houden (*Theatre Green Book*).

Stysteemverandering

Wij zijn vol overtuiging aan het werk, maar om werkelijk een omslag te maken is meer nodig. Dat vraagt om meer samenwerking en ook om een systeemverandering. Daarom vragen we indringend aan Rijk, provincie, gemeenten en fondsen om gezamenlijk met de sector de volgende opgaven te realiseren:

- Zorg voor wettelijke verankering van het samenspel in het stelsel.
- Realiseer gratis theaterbezoek voor kinderen en jongeren in heel Nederland.
- Stel voor makers samenwerking met podia als voorwaarde voor subsidie van de overheid en fondsen.
- Financier meerjarige gezamenlijke regionale en landelijke impactprogramma's.
- Stem regelingen van overheden en fondsen vergaand af en verlaag de bureaucratische druk.
- Definieer een collectieve onderzoeksagenda die zowel beleid als praktijk verder helpt.

Met dit pakket komt uw en onze missie om voor alle burgers verschil te kunnen maken werkelijk dichterbij.

Verantwoording

Dit pamflet is het resultaat van een traject dat bestond uit: onderzoek onder de VSCD-leden, deelsessies tijdens de ledenvergadering, speciale werkateliers door een kerngroep van leden en een bijeenkomst met externe stakeholders. Tijdens het proces vond op meerdere momenten afstemming plaats met het bestuur van de VSCD. Het pamflet is door het bestuur vastgesteld na terugkoppeling met de leden via de regiovoorzitters.

Dank gaat uit naar alle VSCD-leden voor hun input en grote betrokkenheid. In het bijzonder geldt dit voor de deelnemers aan de werkateliers:

Mirjam Barendregt (Orpheus)

Jeroen Bartelse (TivoliVredenburg)

Wiebren Buma (Cultuur Kwartier Sneek , bestuurslid VSCD)

Paul L'Herminez (De Hofnar, Valkenswaard)

Walter Ligthart (Theater Rotterdam)

Eva Middelhoff (Stadsschouwburg Nijmegen en de Vereniging , bestuurslid VSCD)

Patrick Marcus (Lampegiet)

Irene Pronk (Leidse Schouwburg en Stadsgehoorzaal)

Niek Vom Bruch (Grand Theatre Groningen)

Dianne Zuidema (Schouwburg Amstelveen)

Joery Wilbers (De Domijnen , bestuurslid VSCD)

Speciale dank voor hun bijdragen tijdens respectievelijk de ledenvergadering en het eerste werkatelier gaat ook uit naar:

Henriëtte Post en Tobias Kokkelmans (Nederlands Theater Festival, Amsterdam Fringe Festival)

Speciale dank voor hun bijdragen gaat ook uit naar de andere leden van het VSCD-bestuur:

Gea Zantinge (Het Koninklijk Concertgebouw, voorzitter), Leontien Wiering (Amare),

Arjen Berendse (Theater aan de Slinger), Harry de Bruin (TheaterHangaar) en

Sewan Mumcuyan (Stadsschouwburg Utrecht)

Dat geldt ook voor de externe stakeholders die op persoonlijke titel geraadpleegd zijn:

Marieke van Engelen (IPO)

Rehana Ganga (Het Nationale Theater)

Dian Hoelscher (VVTP)

Fenna van Hout (VNG)

Romy Jochems (VSB)

Lonneke Kok (RvC)

Nicolien Luttels (NAPK)

Dennis Stam (OCW)

Ilay den Boer (TG Ilay)

Simon van den Berg (Theaterkrant)

Robert-Jan Veen (De Keet)

Astrid Weij (Kunsten '92)

Procesteam:

Gabbi Mesters, directeur VSCD (opdrachtgever)

Mirthe van Merwijk, verenigingscoördinator VSCD (secretaris)

Thomas van Dalen (onderzoek, procesbegeleiding en tekst)

Eindredactie: Felix van de Vorst | Vormgeving: Ankie Stoutjesdijk

Wij zijn VSCD

Agora Theater

Amare

Amsterdamse Bosheater

Atlas Theater

Bijlauer Parktheater

BIMhuis

BRESheater

Chassé Theater

Cool kunst en cultuur

Cultura Ede

Cultureel Centrum Cascade

Culture & Congrescentrum van Beresteijn

Cultuurcentra Hilaander & Den Boogaard

Cultuurcentrum Griffioen

Cultuurhuis de Klaker

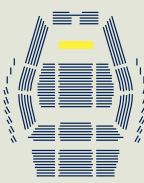
Cultuurkwartier Sneek

De Brakke Grond

De Doelen

De Dommijnen

De Goude Schouwburg

De Hanzehof

De Hofnaar

De Krom

De Koorbeurs

De Krakerling

De Kring Roosendaal

De Meerpaal

De Molenberg

De Muze

De Poortertj

De Rijwijke Schouwburg

De Tamboer

DeLaMar Theater

Deventer Schouwburg

Diligentia- en Pepijn

DNK

DO&G Theater

ECJ Cultuurfabriek

Flint

Fulco Theater

Grand Theatre Groningen

Het Klooster

Het Koninklijk Concertgebouw

Het Nationale Theater

Het Speelhuis

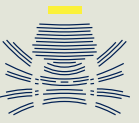
HOFtheater

Hotel Theater Figli

Internationaal Theater Amsterdam

Isla Theater

Kennemer Theater

Kiefeng

Kunstlinie Almere FlevoLand

Leide Schouwburg - Stadsgehoorzaal

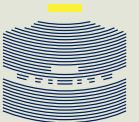
Luxor Theaters Rotterdam

Markant Uden

Martin'Plaza

Munttheater

Musis en Stadstheater

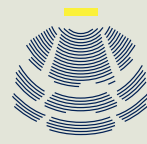
Muziekgebouw aan het IJ

Muziekgebouw Fris Philips Eindhoven

Nationale Opera & Ballet

NuT.aB. Stichting Plaza Futura

Parkstad Limburg Theaters

Parktheater Eindhoven

Pluin Theater

Podium Islemunda

Posthuis Theater

Posttheater

Prinses Christina Concours

RegioCultuurCentrum Idea

Schaalbaartheater

Scheldertheater

